

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
підприємництва, торгівлі та
туристичного бізнесу
Протокол № 2 від 04.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

МЕНЕДЖМЕНТ МАЛОГО БІЗНЕСУ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань	07 “Управління та адміністрування”
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма	076 Підприємництво та торгівля

Статус дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробник:
к.е.н., доцент

Катерина ЗАСЛАВСЬКА

Завідувач кафедри
підприємництва,
торгівлі та туристичного
бізнесу

Марина САЛУН

Харків
2024 рік

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Менеджмент малого бізнесу» покликана стати цінним ресурсом для майбутніх менеджерів, економістів і фінансистів, особливо тих, хто бажає займатися підприємницькою діяльністю. Курс побудований таким чином, щоб забезпечити практичну орієнтацію та заохотити розвиток навичок, які є вирішальними для відкриття та управління новим бізнесом. Він зосереджений на розумінні унікальних характеристик бізнесу в різних секторах, навігації з правовими обмеженнями та адаптації до факторів навколишнього середовища. У навчальний процес активно інтегруються різноманітні педагогічні підходи, такі як ділові ігри, проблемні завдання, кейси, круглі столи, дискусії та презентації.

Навчальна програма дисципліни «Менеджмент малого бізнесу» узгоджена з програмою магістрів. Відноситься до вибіркових дисциплін (мейджорів).

Протягом усього навчального процесу студенти отримують необхідні знання на лекціях і виконують завдання, які застосовують теоретичні концепції до практичних сценаріїв. Вивчення теоретичних основ підкріплюється практичними заняттями, які є невід'ємною частиною даної дисципліни.

Основною метою курсу «Менеджмент малого бізнесу» є розвиток підприємницьких навичок і забезпечення всебічного розуміння основ діяльності малого бізнесу, озброївши студентів здатністю створювати та керувати власним бізнесом.

Конкретні цілі курсу включають:

оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками щодо створення, діяльності та ліквідації малого бізнесу;

обґрунтування використання різних джерел фінансування для малих підприємств, враховуючи фінансові аспекти, які є вирішальними для їх стійкості; розвиток та покращення підприємницьких навичок, сприяючи розумінню, що сприяє успішній бізнес-діяльності.

Вирішуючи ці цілі, курс має на меті дати студентам знання та розуміння, необхідні для навігації в динамічному ландшафті управління малим бізнесом.

Об'єктом курсу є процес системного дослідження та осмислення менеджменту підприємницької діяльності.

Предмет заглиблюється в теоретичні основи управління малим бізнесом, досліджуючи різні аспекти створення, функціонування та потенційного розпуску малого бізнесу.

Результати навчання та компетентності, сформовані курсом, визначені в табл. 1.

Результати навчання та компетентності, сформовані курсом

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН 1	ЗК 1
РН 2	ЗК 2
РН 7	СК 1
РН 10	СК 4
РН 11	СК 5

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур.

СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

СК 5. Здатність до ініціювання і реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій та торговельній діяльності.

РН 1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

РН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

РН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.

РН 10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

РН 11. Впроваджувати інноваційні проєкти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур.

Ці результати навчання та компетенції спрямовані на те, щоб озброїти студентів цілісним розумінням щодо менеджменту малого бізнесу та надати їм навичок, необхідних для досягнення успіху в підприємницькому середовищі.

ЗМІСТ КУРСУ**Змістовий модуль 1: Організаційно-правові аспекти малого бізнесу.****Тема 1: Концепції та підходи до ведення бізнесу***1.1. Поняття підприємницької діяльності*

Дослідження фундаментальної концепції підприємницької діяльності, визначення її основних принципів та характеристик. Аналіз еволюції

підприємництва в сучасному бізнес-ландшафті. Виявлення та обстеження суб'єктів, які активно займаються підприємницькою діяльністю.

1.2. Законодавче регулювання бізнесу

Розуміння законодавчої бази, що регулює малий бізнес, включаючи ключові нормативні акти та вимоги дотримання. Дослідження законодавчих механізмів, що формують та впливають на підприємницьку діяльність. Дослідження правових відмінностей між ФОП та різними суб'єктами господарювання.

1.3. Бізнес як особлива категорія

Визнання бізнесу як окремої категорії в ширшому економічному контексті. Заглиблення в унікальні риси та атрибути, які відрізняють бізнеси, підкреслюючи їх роль в економічному розвитку. Експертиза впливу підприємницької діяльності на суспільство та економіку.

1.4. ФОП та юридичні особи

Розмежування фізичних осіб-підприємців та різних суб'єктів господарювання, виділення їх структурних відмінностей. Аналіз специфічних функцій та характеристик діяльності ФОП та суб'єктів господарювання. Вивчення юридичних, фінансових та управлінських аспектів як фізичних осіб-підприємців, так і юридичних осіб.

1.5. Внутрішнє та зовнішнє бізнес-середовище

Розуміння динамічної взаємодії між внутрішнім і зовнішнім середовищем, що впливає на діяльність малого бізнесу. Аналіз факторів формування внутрішнього середовища, таких як організаційна культура та структура. Дослідження зовнішніх впливів, включаючи ринкові умови, конкуренцію та регуляторні зміни.

1.6. Цілі та учасники організації

Дослідження організаційних цілей та їх значення в контексті управління малим бізнесом. Виявлення та аналіз ключових учасників організаційної динаміки, включаючи власників, співробітників і зацікавлених сторін. Перевірка узгодженості індивідуальних і організаційних цілей в рамках малого бізнесу.

Тема 2: Основні види господарської діяльності та особливості малого бізнесу

2.1. Основні види господарської діяльності

Дослідження основних видів діяльності, які становлять основну діяльність бізнесу. Визначення та аналіз ключових функцій, включаючи виробництво, маркетинг, фінанси та людські ресурси. Розуміння взаємозв'язку цих видів діяльності в забезпеченні загального успіху бізнесу.

2.2. Великий, середній та малий бізнес

Розрізнення великих, середніх і малих підприємств на основі різних критеріїв, таких як дохід, робоча сила та частка ринку. Аналіз відмінних рис і масштабу діяльності, які характеризують підприємства різного розміру. Дослідження економічних внесків і проблем, пов'язаних з кожною категорією.

2.3. Якісні та кількісні критерії класифікації фірм

Аналіз якісних факторів, таких як інновації та лідерство, у класифікації фірм. Дослідження кількісних критеріїв, включаючи дохід і частку ринку, для класифікації підприємств. Розуміння того, як комплексна система класифікації сприяє ефективному бізнес-аналізу.

2.4. Особливості підприємств малого бізнесу

Поглиблене вивчення особливостей, які відрізняють підприємства малого бізнесу від великих аналогів. Аналіз переваг та обмежень, притаманних структурі та діяльності малих підприємств. Розуміння ролі гнучкості та адаптивності в успіху підприємств малого бізнесу.

2.5. Роль антимонопольного законодавства в економічному розвитку

Вивчення ролі антимонопольного законодавства у сприянні добросовісній конкуренції та запобіганні монополістичній практиці. Аналіз впливу антимонопольного регулювання на економічний ландшафт. Розуміння того, як антимонопольне законодавство сприяє здоровому та конкурентному бізнес-середовищу.

2.6. Легальний та тіньовий бізнес

Перевірка законності господарської діяльності та її відповідності нормативно-правовій базі. Дослідження тіньової чи неформальної підприємницької діяльності та її наслідків для економіки. Аналіз стратегій пом'якшення поширеності тіньового бізнесу та сприяння дотриманню законодавства.

2.7. Концепція комерційних та некомерційних організацій

Розмежування комерційних і некомерційних організацій за основними цілями. Аналіз окремих юридичних та операційних характеристик кожного типу організації. Розуміння впливу на суспільство та ролі некомерційних організацій у бізнес-ландшафті.

2.8. Роль некомерційних організацій у бізнесі

Дослідження унікального внеску некомерційних організацій у бізнес-екосистему. Аналіз соціальних, культурних та економічних переваг, створених некомерційними організаціями. Розуміння того, як співпраця між некомерційними організаціями та бізнесом може створити спільну цінність.

2.9. Підприємницька фірма та її види

Ідентифікація та аналіз різних типів підприємницьких фірм, включаючи стартапи, сімейні підприємства та соціальні підприємства. Розуміння підприємницького мислення та характеристик, які стимулюють інновації та успіх. Дослідження проблем і можливостей, пов'язаних з різними типами підприємницьких фірм.

2.10. Особливості малого підприємництва: державне регулювання та підтримка

Вивчення державних нормативних актів, що регулюють діяльність малого бізнесу, включаючи вимоги щодо ліцензування та відповідності. Аналіз програм та ініціатив державної підтримки, спрямованих на розвиток малого бізнесу. Розуміння викликів і можливостей, які виникають через участь держави в регулюванні та підтримці малого бізнесу.

Тема 3: Підприємницькі ідеї та способи реалізації

3.1. Підприємницька ідея та її зміст

Поглиблене дослідження концепції підприємницької ідеї, охоплюючи її визначення та основні компоненти. Аналіз основних елементів, які складають переконливу та інноваційну підприємницьку концепцію. Розуміння того, як підприємницькі ідеї служать основою для інновацій та розвитку бізнесу.

3.2. Джерела формування нових ідей

Виявлення та аналіз різноманітних джерел, які сприяють формуванню нових підприємницьких ідей. Дослідження зовнішніх впливів, включаючи тенденції ринку, потреби споживачів і технологічний прогрес. Розуміння ролі внутрішніх факторів, таких як креативність, досвід та здатність до вирішення проблем, у створенні нових бізнес-концепцій.

3.3. Сфера та технологія бізнес-рішень

Аналіз різноманітних сфер, у яких приймаються підприємницькі рішення, починаючи від розробки продукту до маркетингу та операцій. Дослідження технологічних інструментів і методологій, що використовуються для прийняття ефективних бізнес-рішень. Розуміння взаємозв'язку рішень між різними бізнес-функціями та їхнього впливу на загальний успіх.

3.4. Економічні методи прийняття господарських рішень

Поглиблене вивчення економічних методів, які використовуються в процесі прийняття рішень у підприємстві. Аналіз аналізу витрат і вигод, оцінка ризиків та економічне прогнозування як невід'ємних компонентів прийняття бізнес-рішень. Розуміння того, як економічні принципи керують підприємцями в оптимізації розподілу ресурсів і максимізації прибутку.

3.5. Техніко-економічне обґрунтування та бізнес-планування

Аналіз компонентів і методологій, залучених до проведення ретельного техніко-економічного обґрунтування. Розуміння того, як ефективне бізнес-планування сприяє успішній реалізації підприємницьких ідей.

3.6. Інновації та креативність у прийнятті підприємницьких рішень

Виявлення та аналіз ролі інновацій та креативності у формуванні підприємницьких рішень. Дослідження методів сприяння культурі інновацій у підприємницьких підприємствах. Розуміння того, як творче мислення сприяє вирішенню проблем і створенню унікальних бізнес-рішень.

3.7. Дослідження ринку та відгуки клієнтів

Дослідження значення дослідження ринку у формуванні підприємницьких ідей та стратегій. Аналіз методів збору та аналізу відгуків клієнтів для прийняття бізнес-рішень. Розуміння того, як розуміння ринку сприяє розробці продукту, маркетингу та загальному успіху бізнесу.

3.8. Етичні міркування у прийнятті підприємницьких рішень

Виявлення та аналіз етичних міркувань, пов'язаних з підприємницькими рішеннями. Дослідження етичних наслідків ділового вибору для зацікавлених сторін і ширшої спільноти. Розуміння того, як етичне прийняття рішень сприяє сталому та соціально відповідальному підприємництву.

Тема 4: Реєстрація підприємств та форм власності

4.1. Види підприємств в Україні

Комплексне дослідження різних типів підприємств, визнаних у правовому полі України. Аналіз відмінностей між приватними підприємцями, товариствами, акціонерними товариствами та іншими організаційними формами. Розуміння юридичних наслідків і операційних характеристик, пов'язаних з кожним типом підприємства.

4.2. Особливості створення підприємств різних форм власності

Поглиблений розгляд ключових міркувань і процедур створення підприємств різних форм власності. Аналіз законодавчих вимог та структурних нюансів для ПП, товариств та корпорацій. Розуміння того, як обрана форма власності впливає на структуру управління та управління підприємством.

4.3. Вимоги до статутного фонду

Дослідження поняття статутного фонду та його значення в реєстрації підприємств. Аналіз вимог до мінімального капіталу для різних форм власності. Розуміння ролі статутного фонду в забезпеченні фінансової стійкості та довіри до підприємства.

4.4. Порядок реєстрації підприємств в Україні

Вивчення покрокового процесу реєстрації підприємств в Україні. Аналіз контролюючих органів та документації, необхідної для успішної реєстрації. Розуміння термінів і юридичних зобов'язань, пов'язаних з процедурою реєстрації.

4.5. Установчі та реєстраційні документи

Поглиблене вивчення установчих документів, необхідних для створення підприємства. Аналіз змісту та юридичного значення реєстраційних документів. Розуміння того, як ці документи визначають структуру, цілі та операційну структуру підприємства.

4.6. Резервування назви підприємства

Дослідження важливості резервування унікальної назви для підприємства. Аналіз процедур і законодавчих вимог щодо резервування імені. Розуміння того, як характерна назва сприяє ідентичності бренду та дотриманню законодавства.

4.7. Вимоги до складу засновників

Перевірка критеріїв та вимог до фізичних та юридичних осіб, які є засновниками підприємств. Аналіз ролей і відповідальності засновників у різних організаційних формах. Розуміння того, як склад засновників формує процеси управління та прийняття рішень.

4.8. Вартість реєстрації для юридичних та фізичних осіб

Дослідження фінансових наслідків, пов'язаних з реєстрацією підприємств. Аналіз реєстраційних зборів для юридичних та фізичних осіб. Розуміння економічних аспектів процесу реєстрації.

4.9. Особливості реєстрації для різних організаційних форм

Поглиблене вивчення вимог щодо реєстрації акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю та приватних підприємств. Аналіз юридичних зобов'язань і структурних нюансів, унікальних для кожної

організаційної форми. Розуміння того, як функції реєстрації відповідають бізнес-цілям і характеру операцій.

4.10. Внесення змін до установчих документів

Вивчення порядку та вимог законодавства щодо внесення змін до установчих документів зареєстрованих підприємств. Аналіз обставин, за яких можуть бути необхідні зміни. Розуміння наслідків змін для правових та операційних аспектів підприємства.

Тема 5: Ліцензування підприємницької діяльності

5.1. Поняття ліцензування

Визначення та дослідження поняття ліцензування в контексті підприємницької діяльності. Аналіз нормативно-правової бази, яка регулює ліцензійні вимоги для господарської діяльності. Розуміння ролі ліцензування в забезпеченні відповідності, громадської безпеки та галузевих стандартів.

5.2. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню

Комплексне обстеження видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню. Ідентифікація та аналіз конкретних галузей або секторів, де ліцензування є обов'язковою нормативною вимогою. Розуміння обґрунтування ліцензування певної діяльності для захисту громадських інтересів і безпеки.

5.3. Законодавче регулювання ліцензування

Поглиблений аналіз законодавчих положень та норм, які регулюють ліцензування підприємницької діяльності. Вивчення законодавчої бази, що визначає права та обов'язки власників ліцензій. Розуміння наслідків невідповідності та правових наслідків, пов'язаних із порушеннями ліцензування.

5.4. Порядок отримання ліцензії

Розгляд поетапності отримання ліцензії на підприємницьку діяльність. Аналіз документації та інформації, необхідних для успішного отримання ліцензії. Розуміння ролі регулюючих органів та органів влади у розгляді та затвердженні заявок на отримання ліцензії.

5.5. Вартість ліцензій на різні види господарської діяльності

Дослідження фінансових аспектів, пов'язаних з отриманням ліцензій на різні види господарської діяльності. Аналіз структури зборів, витрат на оновлення та фінансових зобов'язань, пов'язаних з ліцензуванням. Розуміння того, як вартість ліцензій різниться в різних галузях і секторах.

5.6. Особливості ліцензування в окремих галузях

Поглиблене вивчення унікальних особливостей і міркувань, пов'язаних з ліцензуванням у конкретних галузях. Аналіз регуляторних нюансів ліцензування грального бізнесу, виробництва алкогольної та тютюнової продукції та зв'язку. Розуміння того, як галузеві норми спрямовані на вирішення конкретних проблем і ризиків, пов'язаних із цією діяльністю.

5.7. Ліцензування в гральному бізнесі

Вивчення конкретних ліцензійних вимог для підприємств, які займаються азартними іграми. Аналіз регуляторних заходів для забезпечення чесності,

прозорості та відповідальної гри. Розуміння юридичних міркувань і соціальних наслідків ліцензування в індустрії азартних ігор.

5.8. Ліцензування виробництва алкогольної та тютюнової продукції

Перевірка суворих ліцензійних норм, що регулюють виробництво алкогольних напоїв і тютюнових виробів. Аналіз чинних заходів для регулювання контролю якості, розповсюдження та питань охорони здоров'я. Розуміння ролі ліцензування в збалансуванні інтересів галузі та громадської безпеки.

5.9. Ліцензування в галузі зв'язку

Вивчення ліцензійних вимог і правил, що регулюють бізнес у секторі зв'язку. Аналіз заходів щодо забезпечення чесної конкуренції, захисту прав споживачів та дотримання галузевих стандартів. Розуміння ролі ліцензування в підтримці цілісності та надійності послуг зв'язку.

Тема 6: Патентування у підприємницькій діяльності

6.1. Поняття патентування

Визначення та дослідження поняття патентування в контексті захисту інтелектуальної власності у підприємницькій діяльності. Аналіз значення патентів у захисті інновацій, винаходів та унікальних бізнес-процесів. Розуміння ролі патентів у просуванні інновацій, стимулюванні досліджень і розробок, а також сприянні економічному зростанню.

6.2. Особливості та порядок отримання торговельного патенту

Поглиблене вивчення відмінних рис, пов'язаних з торговельними патентами. Аналіз процедурних етапів отримання торгового патенту, включаючи процеси подання заявки та експертизи. Розуміння критеріїв прийнятності та вимог до патентоспроможності в підприємницькій діяльності.

6.3. Продовження дії патенту та порядок його анулювання

Вивчення порядку та умов продовження дії патенту. Аналіз обставин і судових процесів, що призводять до анулювання патенту. Розуміння наявних механізмів для забезпечення постійної актуальності та дійсності виданих патентів.

6.4. Короткостроковий патент

Визначення та дослідження концепції короткострокових патентів. Аналіз унікальних особливостей і переваг, пов'язаних з короткостроковими патентами. Розуміння того, як короткострокові патенти задовольняють конкретні потреби бізнесу, особливо в галузях, що швидко розвиваються.

6.5. Вартість патентів за видами діяльності

Дослідження фінансових аспектів, пов'язаних з отриманням та підтримкою патентів на різні види підприємницької діяльності. Аналіз структури гонорарів, витрат на відновлення та фінансових зобов'язань, пов'язаних із патентуванням. Розуміння того, як вартість патентів змінюється в різних галузях і секторах, що впливає на стратегічні рішення щодо захисту інтелектуальної власності.

6.6. Застосування патентів і правові наслідки

Поглиблене вивчення правових механізмів захисту патентів та прав інтелектуальної власності. Аналіз правових наслідків і засобів правового захисту, доступних у разі порушення патенту. Розуміння ролі захисту патентів у сприянні чесній конкуренції та інноваціям.

6.7. Міжнародне патентування

Дослідження міркувань і процедур для міжнародних патентних заявок. Аналіз міжнародних угод і конвенцій, що регулюють патенти. Розуміння проблем і можливостей, пов'язаних з отриманням і захистом патентів у глобальному масштабі.

6.8. Управління патентним портфелем

Вивчення стратегій управління портфелем патентів у підприємницькому підприємстві. Аналіз ролі патентного портфеля в підвищенні конкурентоспроможності та вартості бізнесу. Розуміння того, як ефективно управління патентним портфелем сприяє довгостроковому успіху бізнесу.

6.9. Патентування в нових технологіях

Вивчення проблем і можливостей патентування в нових і проривних технологіях. Аналіз унікальних міркувань щодо патентування інновацій у таких сферах, як штучний інтелект, біотехнології та блокчейн. Розуміння мінливого ландшафту захисту інтелектуальної власності в контексті технологічного прогресу.

Тема 7: Підприємництво в торговельній діяльності

7.1. Особливості торговельної діяльності

Комплексне дослідження ключових особливостей і характеристик, які визначають підприємницьку діяльність у торговій діяльності. Аналіз динамічної природи торгівлі, включаючи процеси купівлі, продажу та розподілу. Розуміння ролі підприємництва у формуванні інновацій, залученні клієнтів та конкурентоспроможності на ринку в торговому секторі.

7.2. Типи розеток

Поглиблене вивчення різних видів торгових точок, через які ведеться торгова діяльність. Аналіз окремих характеристик і функцій, пов'язаних з торговими точками, включаючи магазини, супермаркети та гіпермаркети. Розуміння того, як вибір торговельної точки узгоджується з бізнес-цілями, цільовими ринками та характером пропонованих продуктів або послуг.

7.3. Магазины

Дослідження особливостей та операційних аспектів традиційних магазинів у підприємницькому середовищі. Аналіз ролі магазинів у місцевій економіці, включаючи їх вплив на залучення громади та зручність. Розуміння проблем і можливостей, пов'язаних з підприємництвом у традиційному секторі роздрібною торгівлі.

7.4. Супермаркети та Гіпермаркети

Вивчення особливостей та масштабів діяльності супермаркетів та гіпермаркетів. Аналіз ролі супермаркетів і гіпермаркетів у задоволенні різноманітних потреб і вподобань споживачів. Розуміння підприємницьких

стратегій, які використовуються в управлінні та розвитку великих роздрібних закладів.

7.5. Підприємницькі вимоги до торговельної діяльності

Виявлення та аналіз специфічних вимог до підприємців, які здійснюють торговельну діяльність. Дослідження відповідності нормативним вимогам, ліцензування та стандартів якості, що застосовуються до торговельних підприємств. Розуміння того, як підприємницькі навички, дослідження ринку та стратегічне планування сприяють успіху в торговому секторі.

7.6. Технологічна інтеграція в торгівлі

Дослідження ролі технологій у модернізації та покращенні торгової діяльності. Аналіз платформ електронної комерції, систем торгових точок і рішень для управління запасами. Розуміння того, як впровадження технологій сприяє ефективності, клієнтському досвіду та конкурентоспроможності в торговому секторі.

7.7. Управління ланцюгом поставок

Поглиблене вивчення міркувань ланцюга поставок у підприємницькій торгівлі. Аналіз стратегій логістики, закупівель та розподілу. Розуміння того, як ефективно управління ланцюгом постачання впливає на доступність продукції, ефективність витрат і загальну ефективність бізнесу.

7.8. Стійкі практики торговельного підприємництва

Дослідження сталої ділової практики в контексті торговельної діяльності. Аналіз екологічних, соціальних та етичних міркувань у ланцюгах постачання та пропозиції продуктів. Розуміння того, як ініціативи сталого розвитку сприяють репутації бренду та лояльності клієнтів у торговому секторі.

7.9. Ринкові тенденції та поведінка споживачів

Вивчення поточних ринкових тенденцій і змін у поведінці споживачів, що впливають на торговельну діяльність. Аналіз впливу цифровізації, зміни демографії та культурних уподобань на підприємництво у сфері торгівлі. Розуміння того, як підприємці адаптуються до динаміки ринку, що розвивається, щоб залишатися конкурентоспроможними.

Тема 8: Ліквідація підприємств та призупинення діяльності

8.1. Ліквідація підприємств та призупинення діяльності

Дослідження процесів ліквідації підприємств та тимчасового припинення господарської діяльності. Аналіз обставин, за яких підприємства можуть зробити вибір на користь ліквідації або призупинення діяльності. Розуміння стратегічних міркувань і правових наслідків, пов'язаних з цими рішеннями.

8.2. Порядок ліквідації підприємств

Поглиблене вивчення поетапних процедур добровільної ліквідації підприємств. Аналіз нормативних вимог та документації, необхідної для безпроблемного процесу ліквідації. Розуміння відмінностей між добровільною ліквідацією за ініціативою засновників та ліквідацією за рішенням суду.

8.3. Добровільна ліквідація за вимогами засновників

Дослідження мотивів та порядку добровільного прийняття засновниками рішення про ліквідацію підприємства. Аналіз юридичних зобов'язань, комунікаційних стратегій і фінансових міркувань у добровільній ліквідації. Розуміння того, як добровільна ліквідація узгоджується зі стратегічними цілями та інтересами засновників.

8.4. Ліквідація за рішенням суду

Перевірка обставин та судових проваджень щодо ліквідації підприємств за рішенням суду. Аналіз ролі суду, контролюючих органів та зацікавлених сторін у ліквідаційному процесі. Розуміння наслідків і наслідків ліквідації за рішенням суду для підприємства та його засновників.

8.5. Вартість ліквідації підприємств

Дослідження фінансових наслідків і витрат, пов'язаних з процесом ліквідації. Аналіз витрат, пов'язаних із судовими процесами, погашенням боргів та виконанням нормативних вимог. Розуміння економічних міркувань для засновників та зацікавлених сторін на етапі ліквідації.

8.6. Банкрутство

Поглиблений розгляд банкрутства як правового статусу та його зв'язку з ліквідацією підприємств. Аналіз критеріїв та порядку визнання банкрутства. Розуміння наслідків банкрутства для підприємства, кредиторів та зацікавлених сторін.

8.7. Відносини з наглядовими та контролюючими органами при ліквідації

Вивчення взаємодії та вимог дотримання з наглядовими та регулюючими органами під час процесу ліквідації. Аналіз звітності, юридичні консультації та узгодження з відповідними органами. Розуміння того, як прозорість і співпраця з регуляторними органами сприяють спрощеному процесу ліквідації.

8.8. Нагляд з боку суду та контролюючих органів

Дослідження ролі суду та контролюючих органів у нагляді за ліквідаційною процедурою. Аналіз правових систем стримувань і противаг для забезпечення справедливості, законності та захисту інтересів зацікавлених сторін. Розуміння того, як ефективний нагляд сприяє впорядкованому та законному завершенню процесу ліквідації.

8.9. Укладення та передача активів

Вивчення останніх етапів завершення процесу ліквідації та передачі решти активів. Аналіз розподілу майна між кредиторами, засновниками та іншими зацікавленими особами. Розуміння юридичних формальностей та документації, необхідної для остаточного закриття підприємства.

Змістовий модуль 2: Фінансування малого бізнесу, персонал та безпека малого бізнесу.

Тема 9: Джерела фінансування малого бізнесу

9.1. Власні, позикові та залучені джерела фінансування малого бізнесу

Вивчення основних джерел фінансування малого підприємництва, зокрема власних коштів, позикового капіталу та залучених інвестицій. Аналіз переваг і

проблем, пов'язаних з кожним джерелом фінансування. Розуміння того, як вибір фінансування узгоджується з бізнес-моделлю, цілями зростання та толерантністю до ризику малих підприємств.

9.2. Види позик

Вивчення різних видів кредитів, доступних для малого бізнесу. Аналіз короткострокових, довгострокових, забезпечених і незабезпечених кредитів. Розуміння конкретних цілей та умов, пов'язаних з різними типами кредитів.

9.3. Банківські кредити

Дослідження банківських кредитів як важливого джерела фінансування малого бізнесу. Аналіз ролі комерційних банків у наданні кредитів, кредитних ліній та інших фінансових послуг. Розуміння критеріїв, процесів подачі заявок та умов, пов'язаних із забезпеченням кредитів у банках.

9.4. Принципи та умови кредитування

Поглиблене вивчення основних принципів кредитування. Аналіз процентних ставок, графіків погашення та вимог до забезпечення. Розуміння умов, яких позичальники повинні дотримуватися протягом періоду позики.

9.5. Вимоги до документів, необхідних для отримання кредиту

Вивчення документів, необхідних при оформленні кредиту для малого бізнесу. Аналіз фінансової звітності, бізнес-планів, юридичних документів. Розуміння ролі комплексної документації в демонстрації кредитоспроможності бізнесу.

9.6. Вартість залучених і позичених коштів

Дослідження фінансових наслідків і витрат, пов'язаних із залученням і запозиченням коштів. Аналіз процентних ставок, комісій та інших витрат, пов'язаних з різними джерелами фінансування. Розуміння важливості оцінки загальної вартості коштів для прийняття обґрунтованих фінансових рішень.

9.7. Особливості безпеки

Поглиблене вивчення заходів безпеки та вимог до застави у фінансуванні малого бізнесу. Аналіз видів активів, що приймаються як забезпечення кредитів. Розуміння впливу безпеки на профіль ризику та процентні ставки кредитів для малого бізнесу.

9.8. Фінансування бізнесу за рахунок власних коштів

Дослідження переваг та проблем фінансування малого бізнесу за рахунок власного капіталу. Аналіз впливу використання особистих заощаджень або інвестицій на володіння та контроль над бізнесом. Розуміння того, як самофінансування узгоджується з толерантністю до ризику та фінансовою спроможністю власників бізнесу.

9.9. Венчурне фінансування: сутність, особливості та можливість отримання

Дослідження венчурного фінансування як альтернативного джерела капіталу для малого бізнесу. Аналіз унікальних особливостей, переваг і проблем, пов'язаних з венчурним капіталом. Розуміння критеріїв і міркувань, які роблять малий бізнес придатним для венчурного фінансування.

Тема 10: Оподаткування, облік та звітність у малому бізнесі

10.1. Загальна та спрощена системи оподаткування

Вивчення загальної та спрощеної систем оподаткування малого бізнесу. Аналіз критеріїв і міркувань, які визначають прийнятність для кожної системи. Розуміння впливу обраної системи оподаткування на фінансові зобов'язання та вимоги до звітності малих підприємств.

10.2. Облік і звітність підприємницької діяльності

Поглиблене вивчення принципів бухгалтерського обліку та стандартів звітності для малих підприємств. Аналіз фінансової звітності, бухгалтерського балансу та звіту про фінансові результати. Розуміння важливості точного обліку та прозорості звітності для дотримання нормативних вимог і прийняття обґрунтованих рішень.

10.3. Особливості для юридичних осіб різних форм власності та фізичних осіб

Дослідження особливостей та особливостей оподаткування, бухгалтерського обліку та звітності для юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Аналіз впливу юридичної структури на податкові зобов'язання, фінансову звітність та вимоги дотримання. Розуміння того, як юридичні та фізичні особи орієнтуються в нормативно-правовому ландшафті в управлінні своїми фінансовими справами.

10.4. Єдиний податок для юридичних та фізичних осіб

Розгляд поняття та застосування єдиного податку як для юридичних осіб, так і для фізичних осіб-підприємців. Аналіз критеріїв придатності та переваг обрання режиму єдиного оподаткування. Розуміння впливу системи єдиного податку на фінансове планування та звітність.

10.5. Порядок і форми ведення документації на підприємствах

Поглиблене вивчення порядку та документації ведення обліку на малих підприємствах. Аналіз записів у бухгалтерській книзі, квитанцій, рахунків-фактур та інших важливих методів ведення записів. Розуміння ролі організованого та точного ведення записів у сприянні бухгалтерському обліку та відповідності.

10.6. Види податків

Дослідження різних видів податків, що застосовуються до малого бізнесу. Аналіз податку на прибуток, податку на додану вартість (ПДВ), податку на майно та інших відповідних податків. Розуміння специфічних характеристик і наслідків кожного виду податків.

10.7. Форми звітності та порядок подання звітності

Перевірка різних форм фінансової звітності, які вимагаються контролюючими органами. Аналіз процедур періодичної звітності, включаючи квартальну та річну фінансову звітність. Розуміння важливості своєчасної та точної звітності для виконання юридичних зобов'язань та сприяння прийняттю бізнес-рішень.

10.8. Штрафи

Вивчення штрафних санкцій та наслідків за недотримання правил оподаткування, бухгалтерського обліку та звітності. Аналіз правових наслідків, штрафів та потенційних санкцій за порушення. Розуміння важливості дотримання нормативних вимог, щоб уникнути фінансових санкцій і юридичних проблем.

10.9. Дотримання нормативних змін

Поглиблене вивчення потреби суб'єктів малого підприємництва бути в курсі та дотримуватись змін у законодавстві про оподаткування, бухгалтерський облік та звітність. Аналіз ресурсів і стратегій, доступних для бізнесу, щоб адаптуватися до мінливих нормативних ландшафтів. Розуміння того, як проактивні заходи комплаєнсу сприяють стійкості та зростанню малих підприємств.

Тема 11: Нагляд та контролюючі органи в малому бізнесі

11.1. Зовнішнє середовище бізнесу

Дослідження зовнішніх факторів та умов, що впливають на малий бізнес. Аналіз економічних, соціальних та екологічних впливів на бізнес-операції. Розуміння того, як малі підприємства орієнтуються у зовнішньому середовищі, щоб визначити можливості та керувати ризиками.

11.2. Наглядові органи

Поглиблено розгляд поняття контролюючих органів та їх ролі в регулюванні підприємницької діяльності. Аналіз різноманітних наглядових органів, які здійснюють нагляд за різними аспектами діяльності малого бізнесу. Розуміння важливості нагляду для забезпечення відповідності, захисту споживачів і громадської безпеки.

11.3. Органи нагляду

Дослідження органів, відповідальних за нагляд та регулювання малого бізнесу. Аналіз конкретних ролей і функцій органів нагляду в різних галузях. Розуміння співпраці між наглядовими органами для підтримки комплексної нормативної бази.

11.4. Взаємовідносини з податковою адміністрацією та фондами

Дослідження взаємодії та взаємовідносин суб'єктів малого підприємництва та податкових органів. Аналіз ролі фондів, таких як фонди соціального страхування або пенсійні фонди, у нагляді за фінансовими аспектами бізнесу. Розуміння нормативних зобов'язань і вимог до звітності щодо податкового адміністрування та фондів.

11.5. Санітарно-епідеміологічний контроль

Поглиблено вивчення ролі санітарно-епідеміологічного контролю в нагляді за малим бізнесом. Аналіз правил і процедур, пов'язаних зі стандартами охорони здоров'я та гігієни. Розуміння того, як підприємства дотримуються санітарних вимог для забезпечення здоров'я та безпеки населення.

11.6. Екологічний моніторинг

Вивчення екологічних норм і процесів моніторингу, що стосуються малого бізнесу. Аналіз впливу господарської діяльності на навколишнє середовище та

заходи щодо пом'якшення негативних наслідків. Розуміння ролі підприємств у просуванні екологічної стійкості та відповідності.

11.7. Проведення перевірок

Перевірка процедур і процесів, пов'язаних з проведенням перевірок малого бізнесу. Аналіз критеріїв та тригерів, які призводять до перевірок контролюючими органами. Розуміння прав і обов'язків бізнесу під час перевірок і подальших заходів відповідності.

11.8. Органи влади та місцевого самоврядування, їх повноваження

Поглиблений розгляд ролі та повноважень органів місцевої влади та самоврядування в регулюванні малого підприємництва. Аналіз взаємодії органів місцевого самоврядування з контролюючими органами вищого рівня. Розуміння того, як місцеве врядування сприяє розробці нормативних актів, які відповідають потребам громади.

11.9. Відповідність нормативним вимогам

Дослідження важливості дотримання малим бізнесом нормативних вимог, встановлених наглядовими органами. Аналіз наслідків невідповідності та правових наслідків для бізнесу. Розуміння того, як проактивні заходи комплаєнсу сприяють позитивним відносинам з наглядовими органами.

Тема 12: Франчайзинг у малому бізнесі

12.1. Поняття франчайзингу

Дослідження фундаментальної концепції франчайзингу як бізнес-моделі. Аналіз динаміки відносин між франчайзерами та франчайзі. Розуміння того, як франчайзинг сприяє розширенню малого бізнесу.

12.2. Франчайзер і франчайзі

Поглиблене вивчення ролей і обов'язків як франчайзерів, так і франчайзі. Аналіз ролі франчайзера у забезпеченні перевіреної бізнес-моделі, підтримці та впізнаваності бренду. Розуміння ролі франчайзі в веденні бізнесу з використанням усталеного бренду та систем.

12.3. Види франшиз

Дослідження різних типів франшиз, доступних для малого бізнесу. Аналіз франшиз з одним підрозділом, франшиз з кількома підрозділами та основних франшиз. Розуміння варіацій франчайзингових структур та їх придатності для різних бізнес-моделей.

12.4. Позитивні та негативні сторони франчайзингу для франчайзерів

Вивчення переваг франчайзингу для франчайзерів.

Аналіз позитивних аспектів, включаючи швидке розширення, підвищення впізнаваності бренду та розподіл ризику. Визначення потенційних проблем і негативних аспектів, з якими можуть зіткнутися франчайзери в управлінні франчайзинговою системою.

12.5. Позитивні та негативні сторони франчайзингу для франчайзі

Дослідження переваг франчайзингу для франчайзі. Аналіз позитивних аспектів, таких як усталена впізнаваність бренду, навчання та постійна

підтримка. Визначення потенційних проблем і негативних аспектів, з якими франчайзі можуть зіткнутися у франчайзингових відносинах.

12.6. Франчайзингові платежі

Поглиблене вивчення фінансових аспектів франчайзингу, включаючи комісію за франшизу та роялті. Аналіз одноразових авансових платежів і поточних комісій, які сплачують франчайзі франчайзерам. Розуміння того, як франчайзингові платежі сприяють стабільності франчайзингової системи.

12.7. Договір франшизи

Вивчення ключових складових та умов договору франшизи. Аналіз юридичних обов'язків, прав та обмежень, викладених у договорі франчайзингу. Розуміння важливості чіткого та вичерпного договору франчайзингу для визначення відносин франчайзера та франчайзі.

12.8. Керівництво по франчайзингу

Вивчення інструкції з роботи з франчайзингом як найважливішого документа в керівництві франчайзі. Аналіз змісту, процедур і стандартів, викладених у керівництві з експлуатації. Розуміння ролі інструкції з експлуатації в підтримці послідовності та якості в усій мережі франчайзингу.

12.9. Підтримка франшизи та навчання

Поглиблене вивчення підтримки та навчання, які франчайзери надають франчайзі. Аналіз програм початкового навчання, постійної підтримки та ресурсів, доступних франчайзі. Розуміння того, як ефективна підтримка та навчання сприяють успіху окремих франчайзингових підрозділів.

12.10. Франчайзингові відносини та вирішення конфліктів

Дослідження динаміки відносин франчайзер-франчайзі. Аналіз загальних проблем і конфліктів, які можуть виникнути в системі франчайзингу. Розуміння стратегій вирішення конфліктів і підтримки позитивних відносин у франчайзинговій мережі.

Тема 13: Бізнес-ризик в малому бізнесі

13.1. Види ризиків

Дослідження різних типів ризиків, з якими можуть зіткнутися малі підприємства. Аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів ризику, що впливають на господарську діяльність. Розуміння динамічної природи ризиків у бізнес-середовищі.

13.2. Види та особливості економічних ризиків

Поглиблене вивчення економічних ризиків та їх впливу на малий бізнес. Аналіз таких факторів, як інфляція, валютні коливання та економічні спади. Розуміння стратегій пом'якшення економічних ризиків і забезпечення стійкості бізнесу.

13.3. Види та особливості політичних ризиків

Дослідження політичних ризиків, з якими малий бізнес може зіткнутися в різних середовищах. Аналіз таких факторів, як зміни в державній політиці, регуляторна нестабільність і геополітична напруженість. Розуміння того, як політичні ризики можуть впливати на бізнес-операції та прийняття рішень.

13.4. Види та особливості комерційних ризиків

Експертиза комерційних ризиків, пов'язаних з динамікою ринку та конкуренцією. Аналіз таких факторів, як зміни в уподобаннях споживачів, насичення ринку та конкурентний тиск. Розуміння стратегій для керування комерційними ризиками та підтримки актуальності на ринку.

13.5. Види та особливості інвестиційних ризиків

Поглиблене вивчення інвестиційних ризиків у контексті малого бізнесу.

Аналіз таких факторів, як розподіл капіталу, нестабільність ринку та повернення інвестицій. Розуміння того, як інвестиційні ризики впливають на прийняття фінансових рішень і стратегічне планування.

13.6. Способи зниження бізнес-ризиків

Вивчення проактивних стратегій пом'якшення та зменшення бізнес-ризиків. Аналіз оцінки ризиків, планування на випадок надзвичайних ситуацій та аналіз сценаріїв. Розуміння важливості комплексної системи управління ризиками в малому бізнесі.

13.7. Роль і види страхування

Поглиблене вивчення ролі страхування в зниженні різноманітних бізнес-ризиків. Аналіз різних видів страхування, включаючи страхування майна, страхування відповідальності та страхування від перерви в господарській діяльності. Розуміння того, як страхові поліси можуть забезпечити фінансовий захист і допомогти в зменшенні ризиків.

13.8. Моніторинг та адаптація ризиків

Вивчення поточного моніторингу ризиків та стратегій адаптації. Аналіз важливості регулярних оцінок ризиків і коригування планів управління ризиками. Розуміння того, як підприємства можуть залишатися гнучкими та швидко реагувати на зміни сценаріїв ризику.

Тема 14: Захист бізнесу та комерційна таємниця малого бізнесу

14.1. Внутрішнє та зовнішнє шахрайство

Дослідження ризиків, пов'язаних із внутрішнім і зовнішнім шахрайством у малому бізнесі. Аналіз поширених шахрайських дій, включаючи розкрадання, крадіжки особистих даних і кіберзлочини. Розуміння впливу шахрайства на ділові операції, фінанси та репутацію.

14.2. Гарантія внутрішньої та зовнішньої безпеки бізнесу

Поглиблений розгляд заходів забезпечення внутрішньої та зовнішньої безпеки суб'єктів малого підприємництва. Аналіз протоколів безпеки, контролю доступу та систем спостереження. Розуміння ролі технологій і персоналу в захисті бізнес-активів.

14.3. Боротьба з недобросовісною конкуренцією

Дослідження стратегій боротьби з недобросовісною конкуренцією в бізнес-середовищі. Аналіз правових та етичних міркувань у боротьбі з недобросовісною діловою практикою. Розуміння важливості чесної конкуренції для підтримки здорової бізнес-екосистеми.

14.4. Закони безпеки

Вивчення законів безпеки, що стосуються малого бізнесу. Аналіз правил охорони праці, стандартів безпеки продукції та законодавства про екологічну безпеку. Розуміння вимог відповідності для забезпечення благополуччя працівників і споживачів.

14.5. Організація системи безпеки

Поглиблена перевірка організації та впровадження комплексної системи безпеки. Аналіз оцінки ризиків, планування безпеки та процедури реагування на надзвичайні ситуації. Розуміння спільних зусиль персоналу та технологій для підтримки безпечного бізнес-середовища.

14.6. Поняття комерційної таємниці

Дослідження поняття комерційної таємниці як важливого аспекту захисту бізнесу. Аналіз конфіденційної інформації, комерційної таємниці та службових знань. Розуміння цінності бізнес-секретів для підтримки конкурентної переваги.

14.7. Предмет та об'єкти комерційної таємниці

Експертиза суб'єктів та об'єктів, що становлять комерційну таємницю. Аналіз фізичних або юридичних осіб, яким довірено конфіденційну інформацію, і конкретних даних, які вважаються секретними. Розуміння класифікацій та категорій інформації, що захищається як комерційна таємниця.

14.8. Законодавче врегулювання

Поглиблене вивчення законодавчої бази та нормативних актів, що регулюють захист комерційної таємниці. Аналіз законодавства про інтелектуальну власність, угоди про нерозголошення та комерційну таємницю. Розуміння прав і засобів правового захисту, доступних підприємствам для захисту своїх комерційних таємниць.

14.9. Облік у договірних відносинах

Дослідження практик бухгалтерського обліку та фінансової прозорості в договірних відносинах. Аналіз вимог до фінансової звітності, процедур аудиту та договірних зобов'язань. Розуміння того, як точний облік сприяє довірі та підзвітності в бізнес-операціях.

14.10. Порядок розкриття інформації та нагляд за дотриманням

Перевірка порядку та протоколів розголошення комерційної таємниці в договірних відносинах. Аналіз умов, за яких дозволено розголошення, і запобіжних заходів для захисту конфіденційної інформації. Розуміння ролі нагляду та моніторингу відповідності у захисті комерційної таємниці.

14.11. Відповідальність за розголошення таємниці

Поглиблене вивчення юридичної та договірної відповідальності, пов'язаної з розголошенням комерційної таємниці. Аналіз наслідків, штрафів та відповідальності за несанкціоноване розголошення. Розуміння важливості встановлення чітких інструкцій щодо роботи з конфіденційною інформацією.

Тема 15: Формування команди та кадрова політика в малому бізнесі

15.1. Кадрова складова малого бізнесу

Дослідження значення персоналу в контексті малого бізнесу. Аналіз унікальних проблем і можливостей, пов'язаних з управлінням невеликою

робочою силою. Розуміння того, як кадрова складова сприяє загальному успіху малого бізнесу.

15.2. Мотивація персоналу

Поглиблений розгляд стратегій мотивації персоналу в малому бізнесі. Аналіз фінансових і нефінансових стимулів, програм визнання та можливостей кар'єрного розвитку. Розуміння ролі мотивації в підвищенні залученості та продуктивності співробітників.

15.3. Концепція команди

Дослідження поняття команди в контексті діяльності малого бізнесу. Аналіз спільної та взаємозалежної природи динаміки команди. Розуміння того, як згуртовані команди сприяють досягненню цілей організації.

15.4. Підбір персоналу

Вивчення процесів і аспектів підбору персоналу для малого бізнесу. Аналіз стратегій підбору персоналу, методик співбесіди та оцінки кандидатів. Розуміння важливості узгодження індивідуальних навичок і компетенцій з потребами бізнесу.

15.5. Ділова діяльність працівників

Поглиблене вивчення ролі працівників у стимулюванні ділової активності. Аналіз обов'язків, автономії та повноважень щодо прийняття рішень, покладених на працівників. Розуміння того, як уповноважені та зацікавлені співробітники сприяють зростанню та успіху бізнесу.

15.6. Клімат у колективі

Дослідження клімату на робочому місці та його впливу на задоволеність та продуктивність працівників. Аналіз факторів, що впливають на позитивне чи негативне робоче середовище. Розуміння ролі лідерства у формуванні здорового та продуктивного клімату на робочому місці.

15.7. Особливості розподілу повноважень

Дослідження розподілу влади в структурах малого бізнесу. Аналіз стратегій делегування, процесів прийняття рішень та ієрархічних структур. Розуміння того, як ефективний розподіл енергії сприяє співпраці та ефективності.

15.8. Зміни та реакція на них

Поглиблене вивчення організаційних змін та їх впливу на персонал. Аналіз реакції співробітників на зміни, включаючи опір і адаптацію. Розуміння стратегій управління та керівництва персоналом у періоди змін.

15.9. Способи внесення змін до організації

Дослідження методів впровадження змін в організаційну структуру та процеси. Аналіз методів управління змінами, комунікаційних стратегій та залучення співробітників. Розуміння важливості системного підходу до організаційних змін.

15.10. Кадрова політика та її вплив на загальний результат бізнесу

Експертиза розробки та реалізації кадрової політики на підприємствах малого підприємництва. Аналіз політики, пов'язаної з наймом, навчанням,

оцінкою ефективності та стосунками з працівниками. Розуміння того, як ефективна кадрова політика сприяє загальному успіху та сталості бізнесу.

15.11. Навчання та розвиток співробітників

Поглиблене вивчення програм навчання та розвитку працівників малого бізнесу. Аналіз процесів адаптації, можливостей постійного навчання та ініціатив з підвищення кваліфікації. Розуміння того, як інвестиції в розвиток співробітників сприяють формуванню кваліфікованої та адаптивної робочої сили.

Тема 16: PR і просування малого бізнесу

16.1. Роль PR в малому бізнесі

Дослідження значення зв'язків з громадськістю (PR) у контексті просування малого бізнесу. Аналіз того, як PR сприяє створенню іміджу бренду, зміцненню стосунків і підвищенню видимості. Розуміння стратегічної ролі PR у впливі на суспільне сприйняття.

16.2. Реклама в малому бізнесі

Поглиблений розгляд реклами як основної складової просування малого бізнесу. Аналіз цілей, методів і проблем, пов'язаних з рекламою в контексті малого бізнесу. Розуміння того, як реклама доповнює загальні маркетингові стратегії.

16.3. Залучення клієнтів

Дослідження стратегій залучення клієнтів у малий бізнес. Аналіз тактики залучення клієнтів, включаючи акції, знижки та програми лояльності. Розуміння важливості створення клієнтської бази для сталого зростання бізнесу.

16.4. Види реклами

Експертиза різних видів реклами, придатних для малого бізнесу. Аналіз реклами в Інтернеті, друкованих ЗМІ, реклами в соціальних мережах та інших каналах. Розуміння того, як різні рекламні формати відповідають бізнес-цілям.

16.5. Рекламні носії: особливості, переваги та недоліки

Поглиблене вивчення варіантів рекламних засобів для малого бізнесу. Аналіз особливостей, переваг і недоліків традиційних і цифрових каналів реклами. Розуміння того, як вибрати найефективніші рекламні засоби з урахуванням бізнес-цілей і цільової аудиторії.

16.6. Ефективність реклами

Дослідження метрик і показників для вимірювання ефективності реклами. Аналіз ключових показників ефективності (KPI), таких як охоплення, залучення та коефіцієнт конверсії. Розуміння важливості аналізу на основі даних для оптимізації рекламних кампаній.

16.7. Рекламні продукти та бренди

Вивчення ролі реклами в просуванні конкретних товарів і створенні ідентифікації бренду. Аналіз стратегій створення рекламних кампаній, що запам'ятовуються та впливають. Розуміння зв'язку між ефективною рекламою та впізнаваністю продукту чи бренду.

16.8. Зв'язки з громадськістю: сенс і значення

Поглиблений розгляд сенсу та значення PR у бізнесі. Аналіз того, як PR сприяє формуванню позитивного іміджу, управлінню репутацією та створенню довіри. Розуміння довгострокових переваг ефективних PR-стратегій.

16.9. Особливості PR для різних підприємств і умов ведення бізнесу

Вивчення того, як PR-стратегії можуть змінюватись залежно від природи та розміру підприємства. Аналіз міркувань PR для стартапів, відомих підприємств і підприємств у різних галузях. Розуміння адаптивності PR-підходів до різних умов ведення бізнесу.

16.10. Антикризовий менеджмент і PR

Дослідження ролі PR в антикризовому управлінні малого бізнесу. Аналіз стратегій для ефективного вирішення та спілкування під час складних ситуацій. Розуміння того, як PR може пом'якшити вплив криз на ділову репутацію.

16.11. Побудова відносин через PR

Поглиблене вивчення того, як PR сприяє розвитку позитивних стосунків із зацікавленими сторонами. Аналіз залучення громади, партнерства та співпраці як стратегії PR. Розуміння важливості побудови міцних відносин для довгострокового успіху бізнесу.

Перелік практичних (семінарських) занять з курсу наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) завдань

Назва теми та/або завдання	Зміст
Тема 1 Завдання 1	Дискусія: «Зміст і підходи до ведення бізнесу» Мозковий штурм: «Постановка цілей для зацікавлених сторін бізнес-організації»
Тема 2 Завдання 2	Завдання: «Якісно-кількісні критерії класифікації суб'єктів господарювання» Дискусія: «Державна підтримка малого підприємництва. Аналіз досвіду різних країн»
Тема 3 Завдання 3	Мозковий штурм щодо визначення та перевірки ідей підприємця.
Тема 4 Завдання 4	Ігрова ситуація з реєстрації власного бізнесу. Кейс: «Зміна юридичної адреси». Презентація власних бізнес-ідей.
Тема 5 Завдання 5	Обговорення питань ліцензування підприємницької діяльності
Тема 6 Завдання 6	Визначення вартості реєстрації з урахуванням плати за ліцензування та патентування господарської діяльності
Тема 7 Завдання 7	Обговорення специфіки торгової діяльності та внутрішніх і зовнішніх обмежень Бізнес-модель Canvas.
Тема 9 Завдання 8	Обговорення в малих групах: «Пошук джерел фінансування малого бізнесу» Специфіка різних сфер фінансування малого бізнесу
Тема 10 Завдання 9	Завдання: Оподаткування та облік власного бізнесу
Тема 11	Дискусія: «Взаємодія з органами контролю за малим бізнесом. Модель

Завдання 10	поведінки в рамках контролю та нагляду” .
Тема 12 Завдання 11	Презентація про франчайзинг в Україні та світі .
Тема 13 Завдання 12	Завдання: Матриця ризиків і пом'якшення для малого бізнесу .
Тема 14 Завдання 13	Кейс: Ділова конфіденційність і секрети. Дискусія: Інформаційна безпека в малому бізнесі .
Тема 15 Завдання 14	Ігрова ситуація: «Навички підприємництва». Тренінг: «Інструменти командоутворення в малому бізнесі»

Перелік самостійних робіт з курсу наведено в таблиці 3.

Таблиця 3

Список самостійних робіт

Назва теми та/або завдання	Зміст
Тема 1-16	Пошук, добір і огляд літератури з заданої теми
Тема 1-16	Підготовка до експрес-тесту
Тема 1-7, 9-15	Підготовка до практичних занять
Тема 4, 12	Виконання індивідуального завдання (презентація)
Тема 1-16	Підготовка до підсумкової контрольної роботи

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять і годин самостійної роботи наведена в технологічній картці курсу.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

У процесі викладання курсу з метою набуття певних результатів навчання, активізації навчального процесу передбачається використання таких методів навчання, як:

Словесні (Лекції проблемного характеру (Тема 2, 13 15), Міні-лекції (Теми 10,12).

Наочність (демонстрація (тема 1–16)).

Практичні (Робота в малих групах (тема 1-15), презентації (тема 6, 7, 9, 10, 11, 12), мозковий штурм (тема 1,3), кейси (тема 4, 14), ігрові ситуації (тема 4). , 15)).

ФОРМИ І МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

В університеті використовується 100-бальна накопичувальна система оцінювання результатів навчання студентів.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних, практичних та семінарських занять і спрямований на перевірку рівня готовності студента до виконання конкретної роботи та оцінюється сумою набраних балів:

для курсів з формою семестрового контролю як екзамен: максимальна сума – 60 балів; мінімальна необхідна сума – 35 балів.

Підсумковий контроль включає поточний контроль та оцінювання студента .

Семестровий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

Підсумкова оцінка з курсу визначається:

для дисциплін з формою оцінювання екзамен підсумковою оцінкою є сума всіх балів, отриманих під час поточного контролю

Під час викладання курсу використовуються такі заходи контролю:

Поточний контроль: експрес-тест (оцінюється в 5 балів); компетентісно орієнтовані завдання за темами (загальна максимальна кількість балів – 45); підсумкова контрольна робота (максимальна оцінка – 10 балів).

Семестровий контроль: екзамен (40 балів)

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Спеціальність «Підприємництво та торгівля»

Освітньо-професійна програма «Підприємництво та торгівля».

Навчальна дисципліна «Менеджмент малого бізнесу»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (тестове) (20 балів)

1. Який з наведених факторів є зовнішнім середовищем для малого бізнесу?
 - a) організаційна культура
 - b) конкуренти, які можуть вплинути на вашу частку ринку
 - c) структура компанії
 - d) мотивація персоналу всередині вашого підприємства
2. Що з наведеного є прикладом короткострокових цілей підприємства?
 - a) збільшення ринкової частки за 5 років
 - b) оптимізація витрат на матеріали протягом найближчого місяця
 - c) розширення бізнесу на нові ринки через 2 роки
 - d) підвищення кваліфікації персоналу в перспективі трьох років
3. Яке з цих джерел фінансування відноситься до позикових?
 - a) венчурний капітал
 - b) банківський кредит, який потребує погашення з відсотками
 - c) власні кошти, що вкладаються засновником
 - d) державна підтримка у вигляді грантів
4. Який з наведених принципів є ключовим для успішного бізнес-планування?

- a) орієнтація лише на зовнішній ринок
 - b) постійний моніторинг та коригування бізнес-плану відповідно до змін на ринку
 - c) ігнорування конкурентів на початкових етапах
 - d) використання лише внутрішніх ресурсів, без залучення зовнішнього капіталу
5. Які обмеження може накладати законодавство на малий бізнес?
- a) рекламні кампанії, що порушують норми етики та правдивої інформації
 - b) розмір орендної плати залежить від угоди оренди
 - c) норми охорони праці, які обов'язкові для всіх працівників
 - d) технологічні процеси, що відповідають екологічним нормам
6. Яка організаційна форма найчастіше використовується в малому бізнесі?
- a) публічне акціонерне товариство
 - b) приватне підприємство, яке належить одній особі або обмеженому колу осіб
 - c) холдингова компанія
 - d) кооператив, що об'єднує інтереси багатьох учасників
7. Що означає концепція гнучкості для малого бізнесу?
- a) постійна зміна стратегічного плану
 - b) швидка адаптація до ринкових змін та нових умов
 - c) повна залежність від зовнішніх факторів, що визначають розвиток бізнесу
 - d) підтримка високої конкурентоспроможності за рахунок швидких рішень
8. Який з етапів є першим у процесі розробки бізнес-плану?
- a) визначення ключових конкурентів та аналіз їх стратегії
 - b) аналіз ринкових тенденцій та очікувань споживачів
 - c) оцінка фінансових ресурсів, необхідних для запуску
 - d) формування стратегії розвитку компанії на наступні кілька років
9. Що з наведеного належить до внутрішніх ризиків бізнесу?
- a) політичні зміни в країні
 - b) нестабільність економіки, яка впливає на купівельну спроможність
 - c) неефективне управління, що знижує продуктивність компанії
 - d) зміни в законодавстві, що стосуються податків
10. Яка стратегія є найбільш ефективною для підвищення мотивації персоналу?
- a) посилення контролю за роботою співробітників
 - b) запровадження бонусної системи за досягнення ключових результатів
 - c) зменшення робочих годин з одночасним підвищенням продуктивності
 - d) зміна організаційної структури для покращення комунікації
11. Який фактор найбільше впливає на ліквідність бізнесу?
- a) власні кошти, які завжди є в обігу
 - b) наявність активів, що можуть бути швидко реалізовані
 - c) обсяг продажів та здатність отримувати прибуток
 - d) витрати на маркетинг, які впливають на обсяг продажів
12. Що є основною метою антимонопольного законодавства?
- a) захист інтересів великих компаній, що домінують на ринку
 - b) забезпечення справедливої конкуренції та недопущення монополій
 - c) захист споживачів від низької якості товарів та послуг
 - d) підтримка державних підприємств, що працюють у стратегічних галузях

13. Яке визначення найбільш точно описує поняття "бізнес-модель"?
- a) спосіб, яким бізнес заробляє гроші та взаємодіє зі споживачами
 - b) стратегія управління персоналом, що забезпечує високу продуктивність
 - c) структура організації, яка визначає ієрархію та розподіл функцій
 - d) система взаємодії з клієнтами, що забезпечує стабільний дохід
14. Які види діяльності підлягають ліцензуванню?
- a) ремонт побутової техніки на місцевому рівні
 - b) роздрібна торгівля алкоголем та тютюновими виробами
 - c) виробництво ліків та медичних препаратів
 - d) керування інтернет-магазином з доставкою товарів
15. Які з наведених факторів є частиною зовнішнього середовища підприємства?
- a) постачальники, які впливають на доступність товарів
 - b) організаційна структура, яка визначає внутрішні процеси
 - c) мотивація співробітників, що залежить від керівництва
 - d) виробничі процеси, які визначають ефективність компанії
16. Який з наведених видів податків є обов'язковим для малого бізнесу в Україні?
- a) податок на прибуток
 - b) акцизний податок на продукцію
 - c) податок на додану вартість (ПДВ)
 - d) єдиний податок для спрощеної системи оподаткування
17. Що є основною метою патентування в підприємстві?
- a) захист інтелектуальної власності від копіювання конкурентами
 - b) зниження витрат на виробництво продукції шляхом автоматизації
 - c) отримання кредиту на пільгових умовах від держави
 - d) оптимізація логістичних процесів на підприємстві
18. Який фактор є ключовим у визначенні цільового ринку для бізнесу?
- a) розмір приміщення для ведення бізнесу
 - b) поведінка конкурентів на ринку, що визначає попит
 - c) потреби клієнтів, які визначають стратегію продажів
 - d) власний капітал, який визначає масштаби діяльності
19. Яке з наведених джерел фінансування є зовнішнім?
- a) венчурний капітал, який залучається від інвесторів
 - b) особисті заощадження власника бізнесу
 - c) прибуток підприємства, який реінвестується у розвиток
 - d) продаж активів, що знаходяться у власності компанії
20. Яке з наступних тверджень найточніше описує поняття "кадрова політика"?
- a) система управління персоналом підприємства, що визначає процеси
 - b) стратегія реклами на ринку праці для залучення нових співробітників
 - c) підбір, адаптація та розвиток персоналу для досягнення цілей компанії
 - d) впровадження автоматизації праці для підвищення ефективності

Завдання 2 (ситуаційне) (10 балів)

Ви є власником кафе у великому місті. За останні 3 місяці кількість відвідувачів значно зменшилася, а прибутки почали падати. Основні проблеми включають слабку рекламну стратегію та відсутність спеціальних пропозицій для постійних клієнтів. Ваше завдання полягає в розробці плану, як збільшити кількість клієнтів і відновити прибутковість.

Завдання:

1. Опишіть два основні напрямки, як можна вирішити проблему зменшення кількості клієнтів.
2. Запропонуйте маркетингові інструменти, які можна застосувати для залучення нових клієнтів без значних додаткових витрат.

Завдання 3 (евристичне) (10 балів)

Уявіть, що ви консультуєте підприємця, який відкриває новий магазин електроніки. Він планує інвестувати 500 000 грн і має вибір між двома варіантами фінансування:

- 1) Банківський кредит на 1 рік під 12% річних.
- 2) Кредит на 3 роки під 15% річних.

Вихідні умови:

1. Стартовий капітал — 500 000 грн.
2. Дохід від магазину прогнозується на рівні 700 000 грн за три роки.
3. Оренда та інші витрати складатимуть 450 000 грн за три роки.

Завдання:

1. Розрахуйте загальні витрати та сукупний прибуток для кожного варіанту фінансування.
2. Визначте, який варіант є більш вигідним для підприємця, та зробіть відповідний висновок.

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва, торгівлі та туристичного бізнесу протокол № ___ від «___» _____ 20__ р.

Екзаменатор

к.е.н., доц. Заславська К.

Зав. кафедрою

д.е.н., проф. Салун М. М.

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (тестове) (20 балів)

За кожний правильний тест – 1 бал.

Завдання 2 (ситуаційне) (10 балів)

5 – наведені основні проблеми та два рішення, але вони описані поверхнево. Маркетингові інструменти присутні, але потребують кращого обґрунтування.

10 – чіткий аналіз проблем, запропоновані два реалістичні рішення з повним обґрунтуванням. Маркетингові інструменти конкретні, економічно обґрунтовані та ефективні.

Завдання 3 (евристичне) (10 балів)

5 – зроблені базові розрахунки для одного варіанту. Висновки поверхневі, часткове обґрунтування фінансування;

10 – точні розрахунки для обох варіантів, висновки чіткі, обґрунтовані, рекомендації логічні та детальні

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Основи менеджменту : навч. посіб. / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. - 166 с. URL: [.https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/d75e0396-71d3-428e-9511-0a13c175842f/content](https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/d75e0396-71d3-428e-9511-0a13c175842f/content).

2. Управління малими та середніми підприємствами / під редакцією Матіаса Фінка та Саші Крауса URL: <https://nibmehub.com/opac-service/pdf/read/The%20management%20of%20small%20and%20medium%20enterprises.pdf>.

3. Управління малими та середніми підприємствами / під редакцією Матіаса Фінка та Саші Крауса URL: <https://nibmehub.com/opac-service/pdf/read/The%20management%20of%20small%20and%20medium%20enterprises.pdf>.

4. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. – 515 с. URL: <https://www.tkfk.te.ua/wp-content/uploads/2024/02/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE-%D0%92.%D0%9C-%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97-%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96.pdf>.

Додаткова

5. Бутенко Д. С. Пошук шляхів розвитку підприємницької діяльності в Україні /Д. С. Бутенко // Міжнародні економічні та суспільні відносини: стан, проблеми, перспективи розвитку : монографія / за ред. Л. М. Савчук, М. В. Корнеєва. – Дніпро : Пороги, 2021. – С. 69-110. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26940>

6. Велика О. Ю. Місце інсайдерської та аутсайдерської моделей

корпоративного управління в економіці України / О. Ю. Велика, К. А. Заславська.// [Електронний ресурс] // Економіка та суспільство. – 2017. - №10. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/16926> .

7. Маклафлін Д. Довіра в організаціях: міжкультурне дослідження ролі сприйняття характеру / Д. Маклафлін, М. Салун, Е. Озсой, Р. Керролл, К. Заславська, О. Услу // Journal of interpretation-management- метод. - 2018. – Вип. 6, Вип. 3. – С. 23–37. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20402>.

8. Личковська М. Р. Особливості менеджменту компаній малого бізнесу /М. Р. Личковська // Менеджмент підприємницької діяльності : [навч. посіб. для проф. підготовки військовослужбовців ЗС України звільнених у запас. Проект "Україна-Норвегія"] / МОН України, ДЗ "ПНПУ ім. К. Д. Ушинського"; [рецензенти : Т. А. Коляда, Ю. В. Пічугіна; авт. передм. О. я. Чебикін]. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика». – 2020. – Вип. 8. – С. 5-125.

Інтернет ресурси

9. Платформа «Дія.Бізнес» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://business.dii.gov.ua>.

10. Ukrainian Startup Fund [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://usf.com.ua>.

11. 60+ Small Business Ideas To Start [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.shopify.com/blog/low-investment-business-ideas>.